

Ugglelyssning i Västmanland vecka 12 2005

Text: Sören Larsson och Andreas Sandberg

Ugglelyssnarveckan 2005 mellan den 12/3 och 20/3 kom att bli den bistraste vinterveckan dittills under året. Mellan 2-3 dm nysnö föll, det blåste en nordostlig vind hela perioden och de nätter då vinden möjnade sjönk temperaturen till mellan 15 - 20 minusgrader. De östra delarna av landskapet drabbades värst av snöfallet, och betydande områden kunde därför inte avlyssnas p.g.a. oplogade vägar.

2005 är första uppgångsåret i en ny smånagarcykel i Västmanland. Jämför vi årets resultat av avlyssnade ugglor med de tre tidigare åren, är bilden tydlig för alla arter utom kattuggla. Det senaste toppåret var 2003 och det senaste bottenåret var 2004.

I tabellen visas resultatet i de olika kommunerna. Vi har inte något bra mått på hur lyssnaraktiviteten varierar mellan åren. Intervjuer med kommunorganisatörerna tyder på att det är flera personer ute och det genomförs flera lyssnartimmar när det är ett bra uggleår. För att höja lyssnaraktiviteten under veckan, redovisade vi varje natts hörda ugglor på VOF:s hemsida samt på VOF:s telefonsvarare.

Hörda ugglor

Resultatet blev att sju ugglearter hördes i landskapet under veckan. Att antalet ugglor i stort sett stämmer överens med det senaste uppgångsåret 2002 års resultat är bara en tillfällighet. Vi tror att det dåliga vädret under veckan påverkade resultatet betydligt. Det visar ugglelyssningar såväl veckan innan som veckorna efteråt. Dessutom finns häckningsuppgifter för pärlugglor och slagugglor om stärker det antagandet. Totalt sett så är 2005 ett oväntat bra uggleår för att vara första året i denna sorkcykel. Det är så bra att vi vill redan nu larma för att 2006 kan bli toppåret.

Berguv: Åtta hörda berguvar blev årets resultat. Uvama ropar oftast tidigt på kvällen, den här veckan blåste det friskt i stort sett vid varje solnedgång. Vi tror därför att uvarna hämmades av vädret. Topparet 2003 uppskattade vi att berguvpopulationen uppgår till mellan 20-25 häckande par i landskapet. Hittills saknas berguv i Hällefors, Skinnskatteberg och Hallstahammars kommuner under de fyra år vi nu haft lyssnarveckor. I varje fall de två förstnämnda kommunerna hyser flera lämpliga lokaler för berguv.

Sparvuggla: Det hördes färre sparvugglor än vad man kunde förvänta sig. Anledningen kan vara den samma som för berguv. Hård blåst i solnedgången när sparvugglorna vanligtvis låter sig höras.

Kattuggla: Landskapets vanligaste ugglor. Noterbart är att det hördes flera kattugglor i såväl Hällefors som Nora än vad det gjordes under toppåret 2003. Tomas Carlsson förklarar resultatet med att antalet ropande kattugglor i Hällefors är konstant från år till år och att det betror mer på tillfälligheter om fåglarna skall höras eller inte höras under en bestämd vecka.

Från Sala och Surahammar är istället antalet hörda kattugglor extremt lågt. Här skall också tilläggas att 14 dagar senare var det betydligt högre ropaktivitet på kattugglorna i Surahammar.

Slaguggla: Snöfallet under veckan gjorde att stora skogsområden i vårt slaguggletätaste område Sala inte kunde besökas i full utsträckning. Under veckan hördes bara fyra slagugglor i Sala. Senare under häckningsperioden hittades hela 20 häckningar i samma område (Kjell-Åke Källebrink, muntl). Även här finns uppgifter om att slagugglorna ropade flitigare i början på april. Det förväntas att inte slagugglor hörs ropa i Norberg och Fagersta, Skinnskatteberg och Lindesbergs kommuner, då dessa kommuner ligger så nära slaguggletäta områden som Sala. Hedemora, Smedjebacken och Ludvika. Från Lindesbergs kommun finns t ex bara 10 registrerade fynd någonsin.

Lappuggla: Två hörda fåglar under veckan är i paritet med vad som hörts de tidigare åren. I tabellen har vi valt att inte ange var de båda hanama uppehöll sig. Fågellarm uppehöll sig också på sedan tidigare kända lokaler. Lappugglorna är mer ropaktiva senare under våren varför ytterligare några hanar finns i landskapet men undgår den här inventeringen.

Hornuggla: Visar en typisk bild för första uppgångsåret i smånagarcykeln. Enstaka hornugglor ropar tidigt i mars sedan blir det bättre fart i april/maj. Vid lokaler där hornugglor setts jaga under vintern var det tyst under veckan, men häckningar genomfördes där ändå under sommaren.

Pärluggla: Pärlugglan är den art som bäst indikerar statusen i uggleförekomsten genom den inventeringsmodell vi genomför i landskapet, nämligen ugglelyssningar i mars månad. Hela 20 hörda pärlugglehanar i Lindesberg är nära nog i nivå med toppåret 2003 då 24 hanar

hördes i den kommunen. Resultatet kan tillskrivas en förhöjd lyssnaraktivitet under årets lyssnarvecka, men det visar också att det är ett bra uggleår. Liksom toppåret 2003 var det tyst på några lokaler där det av tradition alltid funnits pärlugglor. 2003 kunde det i efterhand konstateras att ugglorna fanns där. I år kan det bero på att under det första uppgångsåret varierar fåtheten hos sorkarna stort mellan olika lokaler.

Vi kan också analysera resultatet i Surahammars kommun. Där gjorde snöförhållandena det omöjligt att besöka alla områden. Ändå hördes 13 hanar revirropa under veckan. Senare under sommaren hittades 18 häckningar. Hos tre av de under veckan ropande hanarna hittades aldrig häckningssåret. I Surahammar handlar det normalt om 3-5 häckningar av pärluggla under det första uppgångsåret.

Tack

Alla ugglelyssnare i landskapet som slet i snöiga marker under blåsiga eller svinkalla kvällar och nätter. Likaså ett stort tack till alla samordnare för ugglelyssningen i de olika kommunerna. VOF:s telefonsvarare Andreas Eriksson och VOF:s hemsidesredaktör Per Eriksson. Det blev ett intressant resultat även denna lyssnarvecka tack vare allas fina insatser.

	Berguav	Sparvuggla	Kattuggla	Slaguggla	Lappuggla	Hornuggla	Pärluggla
Hällefors		2	9				5
Ljusnarsberg	1	1	9				1
Nora	2	1	8		1		20
Lindesberg							1
Örebro							5
Skimsberg	2	3	2	1			7
Köping	1		9				
Arboga			4		1		
Kungsör							
Fagersta	1	1	1				
Norberg							
Surahammar		4	4	3	1		13
Hallsstammar		2	3		3		
Säla		5	2	4		1	1
Västerås	1	5	11				3
Totalt	8	24	62	8	2	7	56

Miniförteckning över Västmanlands fåglar

Förteckningen omfattar samtliga i landskapet Västmanland anträffade fågelarter, t.o.m. 2000 (319). Miniförteckningen säljs av Västmanlands Ornitologiska Förening och kan beställas genom att sätta in 10 kr på pg-konto 1 06 54 - 2 (märkt talongen "Vstmlistan") Porto å 10 kr tillkommer (fler än tio listor portofritt).

VOFs Telefonsvarare läggs ned

Den tidigare flitigt använda telefonsvararen till VOF är härmed nedlagd. Det är en kombination av minskat intresse för att rapportera fågelobservationer och lyssna över telefon samt att vi inte hittat en ersättare för Andreas Eriksson som slutat som inläsare. Svalans rapporter på internet tar över mer och mer. Vad som gäller är nu den här hemsidan:

<http://www.artportalen.se/birds/>

Alternativ som ger Västmanlandsrapporter direkt är även att gå in på vår hemsida:

<http://www.vofbird.com/>

VOF efterlyser

fågelbilder från de västmanländska markerna

Till VOFs hemsida:

skicka dina bilder till Per Eriksson perka.e@telia.com

Bilderna bör inte vara större än 800x600 px och 100Kb, filformat

*.jpg eller *.gif

Till tidningen:

kontakta Jörgen Lindberg, 0221-518 10 jorgen.lindberg@lm.se

Din kikarspecialist i MÄLARDALEN

ZENITH
KIKARE

m.m. m.m.

A-FOTO
FOTOKAMEROR

STORGATAN 5 ÖREBRO TEL 019-14 30 40 FAX 019-10 88 28 www.a-foto.se